

**MEĐUNARODNI PREGOVORI O
LIBERALIZACIJI TRGOVINE
AGRARNIH PROIZVODA**

*“Dugi su i zamršeni računi i
obračuni između onih koji
imaju i ne daju i onih koji
nemaju ništa od svojih
potreba”
Ivo Andrić*

LIBERALIZACIJA SVETSKE TRGOVINE I NUŽNOST NJENOG USPOSTAVLJANJA

Šta je to PROTEKCIONIZAM ?

- PROTEKCIONIZAM je sistem mera ekonomske politike kome je cilj zaštita domaćih proizvoda od inostrane konkurencije, pre svega na osnovu uvođenja visokih carina na uvezenu robu.

LIBERALIZACIJA SVETSKE TRGOVINE I NUŽNOST NJENOG USPOSTAVLJANJA

Šta znači LIBERALIZACIJA TRGOVINE?

- Liberalizacija trgovine je pokušaj smanjenja negativnih efekata protekcionizma na najmanju moguću meru

LIBERALIZACIJA SVETSKE TRGOVINE I NUŽNOST NJENOG USPOSTAVLJANJA

- Međunarodni trgovinski pregovori počeli su posle Drugog svetskog rata
- Osnovni razlog za početak pregovora o liberalizaciji svetske trgovine bila je želja da se smanji stepen diskriminacije nerazvijenih zemalja na svetskom tržištu
- Izuzetno važan segment međunarodnih pregovora je trgovina poljoprivrednim proizvodima

LIBERALIZACIJA SVETSKE TRGOVINE I NUŽNOST NJENOG USPOSTAVLJANJA

- ❖ U Havani je 1947. godine održana “**Konferencija o trgovini i zaposlenosti**” – to je bio prvi korak u međunarodnim trgovinskim pregovorima
- ❖ 1948. godine osnovan je **GATT** (General Agreement of Tariffs and Trade) – **OPŠTI SPORAZUM O CARINAMA I TRGOVINI**

URUGVAJSKA RUNDA

- ❑ Urugvajska runda je trajala od 1986. do 1994. godine
- ❑ Kao rezultat ove runde pregovora, a vezano za sektor poljoprivrede, usvojen je *Sporazum o poljoprivredi*

URUGVAJSKA RUNDA

- **Sporazum o poljoprivredi** trebalo je da obezbedi:
 1. Uspostavljanje *pravednijeg tržišnog sistema* u međunarodnim okvirima
 2. *Redukciju protekcionizma*, uspostavljanje većeg stepena discipline i efikasnijih pravila
 3. *Definisanje pravila* po kojima će se odvijati dalja liberalizacija svetskog tržišta poljoprivrednih proizvoda

DOHA RUNDA

- ❖ Doha runda pregovora počela je zvanično na Ministarskoj konferenciji Svetske trgovinske organizacije u novembru 2001. godine
- ❖ Prvi rezultat Doha runde pregovora ostvaren je 2003. godine, kada je usvojen dokument *Harbinsonov predlog*

DOHA RUNDA

- *Harbinsonov predlog* je stavio akcenat na potrebe zemalja u razvoju i povećanje njihove zaštite na svetskom tržištu
- EU i SAD su se protivile usvajanju ovog dokumenta i pregovori su nastavljani

DOHA RUNDA

- ❑ U septembru 2003. godine pregovori su nastavljani u Meksiku u okviru pete Ministarske konferencije Svetske trgovinske organizacije
- ❑ Dogovoreno je da se pregovori nastave u vidu razgovora o konkretnim problemima u trgovini između pojedinih grupa zemalja

DOHA RUNDA

- U julu 2004. godine, u okviru Doha runde pregovora, usvoje je dokument “*Okvir za uspostavljanje modaliteta u poljoprivredi*”
- Prema stepenu zaštite poljoprivrede (stepenu agrarnog protekcionizma) sve zemlje učesnice pregovora su svrstane u tri grupe

SVETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA - WTO

- WTO predstavlja naslednicu GATT-a
- Na završetku Urugvajске runde pregovora potpisan je sporazum o osnivanju WTO
- WTO je počela sa radom 1. januara 1995. godine, sa sedištem u Ženevi
- Pri osnivanju je imala 120 zemalja članica
- Danas WTO ima 164 zemlje članice

SVETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA - WTO

- ❖ Ključni **ciljevi osnivanja** WTO:
 1. Unapređenje međusobnih odnosa zemalja članica u domenu trgovine
 2. Rast životnog standarda i zaposlenosti
 3. Rast realnog dohotka
 4. Optimalno korišćenje proizvodnih resursa

SVETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA - WTO

Zadaci WTO:

1. Priprema zajedničkog institucionalnog okvira za uspostavljanje trgovinskih odnosa između zemalja članica
2. Priprema i primena zakona, sporazuma i aneksa, koji su obavezujući za sve zemlje članice
3. Priprema tzv. pluralnog trgovinskog sporazuma

SVETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA - WTO

Funkcije WTO:

1. Unapređenje i implementacija međunarodnih trgovinskih sporazuma
2. Upravljanje poslovima i mehanizmima trgovinske politike
3. Saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama

SVETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA – WTO

Mere trgovinske politike u oblasti poljoprivrede podeljene su u četiri kutije u zavisnosti od stepena njihovog negativnog uticaja na međunarodnu trgovinu:

- I Crvena kutija (Red box)
- II Zelena kutija (Green box)
- III Plava kutija (Blue box)
- IV Žuta – ćilibarska kutija (Amber box)

